

Notitie stand van zaken Regeling achterstallig onderhoud en de aanpak hiervan, eventueel middels de opzet van een garantiefonds

d.d. 28 augustus 2015 (aangepast)

Doel: Versnellen van het schadeafhandelingsproces a.g.v. aardbevingen door onder meer het bieden van een laagdrempelige faciliteit voor de financiering van achterstallig onderhoud.

Doelgroep: Eigenaar/bewoners van woningen in het aardbevingsgebied in Groningen die zelf geen mogelijkheid hebben tot financiering (*ontwikkelen draagvlaktoets o.i.d.*) en waarbij sprake is van een woning met fors achterstallig onderhoud in combinatie met een versterkingsopgave (en schade), maar waarbij geen sprake is van een verslechterde veiligheidssituatie (*opstellen onder- bovengrens i.o.m. ministerie van BZK*).

Middel: Inrichten van een faciliteit (bijvoorbeeld een fonds) dat (voor)financiering mogelijk maakt, uitgaande van terugbetaling van het bedrag door middel van bijvoorbeeld een achtergestelde lening, laagrentende lening, lening met lange looptijd of bij verkoop van het huis (uit eventuele overwaarde).

Stand van zaken:

In samenwerking met het ministerie van BZK zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Er is met de stichting SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland) een verkennend gesprek gevoerd (in aanwezigheid van NCG en BZK) over de uitvoeringsmogelijkheden van een regeling achterstallig onderhoud. Dit heeft geleid tot een notitie van SVN (zie bijlage).
- Er is met Hans Alders een gesprek gevoerd over de regeling achterstallig onderhoud op 21 juli 2015.
- BZK is gevraagd mee te denken over de (juridische) kaders waarbinnen een dergelijke regeling kan functioneren. Hieronder is deze scan opgenomen.

De juridische context van een dergelijke regeling:

- Er is in de Woningwet geen actieve onderhoudsplicht opgenomen. De kwaliteit van het bouwwerk kan door autonome veroudering achteruit gaan. Daarbij mag echter nooit het niveau voor bestaande bouwwerken ondergraven worden.
- Op basis van de Woningwet worden o.a. minimumeisen gesteld aan de staat van bestaande bouwwerken. Dit betreft bijvoorbeeld eisen rond veiligheid en gezondheid (naast eisen tav bruikbaarheid en installaties). Wanneer de staat van een bouwwerk onder dat minimumniveau van eisen zakt, is er sprake van een overtreding. Het bevoegd gezag kan handhavend optreden, maar is hier niet toe verplicht.
- Het bevoegd gezag kan bij overtreding een last opleggen om te zorgen dat de overtreding wordt beëindigd. Dit kan een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom zijn. Het beëindigen van de overtreding kan bijv. door het bouwwerk in overeenstemming te brengen met de minimumeisen of het bouwwerk te slopen.
- Het bevoegd gezag kan, indien niet voldaan wordt aan de last, uiteindelijk (in geval van bestuursdwang) de bouwwerkzaamheden zelf uitvoeren (uitvoering van gemeentewege). Dit is echter duur en legt het risico van het kostenverhaal bij de gemeente neer. De gemeente kan bijvoorbeeld ook beslissen dat het bouwwerk niet langer gebruikt mag worden.
- Indien geen sprake is van een overtreding kunnen eigenaren normaal gesproken door het bevoegd gezag juridisch niet worden aangesproken onderhoud te plegen op grond van de Woningwet (bij monumenten kunnen op grond van de Monumentenwet andere eisen gelden). Ze kunnen wel worden gestimuleerd, bijvoorbeeld door een subsidieregeling of een revolverend fonds conform de bijlage. In bepaalde gevallen kan ook worden overgegaan tot onteigening of minnelijke verwerving.
- Verantwoordelijkheidsverdeling van NAM en de eigenaar van de woning wordt mede bepaald op basis van het privaatrecht (mede art. 6: 101 Burgerlijk Wetboek)

6: 101 Burgerlijk Wetboek

1. Wanneer de schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan de benadeelde kan worden toegerekend (b.v. achterstallig onderhoud), wordt de vergoedingsplicht (voor het vergoeden van schade op basis van artikel 6:177 Burgerlijk Wetboek) verminderd door de schade over de benadeelde en de vergoedingsplichtige te verdelen in evenredigheid met de mate waarin de aan ieder toe te rekenen omstandigheden tot de schade hebben bijgedragen, met dien verstande dat een andere verdeling plaatsvindt of de vergoedingsplicht geheel vervalt of in stand blijft, indien de billijkheid dit wegens de uiteenlopende ernst van de gemaakte fouten of andere omstandigheden van het geval eist.
2. Betreft de vergoedingsplicht schade, toegebracht aan een zaak die een derde voor de benadeelde in zijn macht had, dan worden bij toepassing van het vorige lid omstandigheden die aan de derde toegerekend kunnen worden, toegerekend aan de benadeelde.

Vergelijking met de feitelijke situatie in Groningen:

- Bij schadeherstel, inspecties of bouwkundig versterken kan geconstateerd worden dat er sprake is van gebreken aan de woning, die niet veroorzaakt worden door aardbevingen, maar door onder meer ouderdom, gebruik, onoordeelkundige verbouwing van het pand in combinatie met het achterwege laten van regulier onderhoud.
- Het wegwerken van achterstallig onderhoud in combinatie met het gelijktijdig herstel van schade en/of bouwkundig versterken kan voor eigenaren synergievoordeel opleveren.
- Naar schatting is 10% van het woningbestand in het aardbevingsgebied bouwkundig matig of zelfs in slechte staat. Een deel daarvan heeft een gebrek dat schadeherstel en/of bouwkundig versterken in de weg staat.
- De schatting is dat het 1.750 gebouwen/ woningen betreft in de periode 2015-2019 (350 per jaar). Hiervan zijn er 300 per jaar als complex te beschouwen. Door meer inspecties en uitbreiding van het gebied stijgt het aantal gebouwen met een zwaar gebrek (bouwval) met 2 tot 5 per week. De inschatting is dat er in 2015 tot 100 panden gesloopt moeten worden.¹
- Onduidelijk is hoeveel woningen hiervan niet aan de vereisten van het Bouwbesluit voldoen, dan wel voldeden voor het ontstaan van aardbevingsgerelateerde schade.
- Schade aan de woning ten gevolge van bevingen hoeft niet noodzakelijkerwijs gerelateerd te zijn aan het Bouwbesluit als hiermee de constructieve veiligheid van het bouwwerk niet in gevaar komt. Hierbij valt te denken aan scheuren in stucwerk en tegelwerk en dergelijke. De reparatiekosten hiervan kunnen voor individuele bewoners substantieel zijn, maar zijn daarmee slechts marginaal gerelateerd aan de bouwkundige staat van de woning in relatie tot de bouwreggeving.

Nadere vragen ter uitwerking en verdere denkrichting:

- Bevoegd gezag kan alleen handhavend optreden als bouwwerken niet voldoen aan de minimumeisen t.a.v. bestaande bouw conform het bovenstaande, mede met gebruikmaking van de mogelijkheden van de Wabo.
- In hoeverre corresponderen de geconstateerde vormen van achterstallig onderhoud door CVW/NAM met de minimumeisen, zoals gesteld in de Woningwet en wanneer, en op basis waarvan, spreken de taxateurs van CVW op dit moment van achterstallig onderhoud?
- In hoeverre de slechte staat kan worden toegeschreven aan slecht onderhoud en de aardbevingen zal altijd moeten worden bepaald op basis van expertonderzoek. Hierover zal nu geen algemene uitspraak kunnen worden gedaan.
- Indien de veiligheid en/of gezondheid niet in het geding is, zal het over het algemeen lastiger zijn om te bepalen in hoeverre sprake is van slecht onderhoud of aardbevingschade.
- Eigenaren kunnen dan via een Stimuleringsregeling worden geactiveerd tot onderhoud (*dit betekent dat je de grenzen van de regeling niet op wettelijke minimumeisen baseert, maar op*

¹ Deze cijfers zijn afkomstig van CVW/NAM (2015).

een andere vorm van vaststelling).Onderdeel van een dergelijke regeling zou ook een expertbeoordeling moeten zijn. Ook dan dient te worden vastgesteld welke schade aanwezig is door de aardbevingen en welke schade niet.

- Parallel kan worden overwogen om de (onderhoud)staat van de woningen in de kern van het aardbevingsgebied (zone A) in zijn geheel te monitoren. Daarbij kan mogelijk worden voortgeborduurd op de Kwaliteits Registratie Woningen, die tot 2000 door VROM werd uitgevoerd.
- NB: wellicht is er al een inventarisatie en is op basis van casuïstiek een soort protocol te maken, mocht deze er nog niet zijn (bij CVW).

Bijlage: Memo SVN

Aan
Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. 5.1.2e en M.H.J. Hoenders
Afschrift aan
5.1.2e, Ministerie van BZK

Datum	Van	Telefoonnummer
14 juli 2015	5.1.2e	5.1.2e
Kenmerk	Onderwerp	E-mail
	Fonds achterstallig onderhoud	5.1.2e

1. Inleiding

Deze notitie is opgesteld op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken, naar aanleiding van een gesprek op 8 juli 2015 met 5.1.2e Marc Hoenders en 5.1.2e (Ministerie van BZK). Namens het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) waren aanwezig 5.1.2e en 5.1.2e. Tijdens het gesprek zijn de mogelijkheden verkend van een Gronings fonds voor de aanpak van achterstallig onderhoud van woningen in het aardbevingsgebied. Afgesproken is dat SVn voor 15 juli een notitie opstelt met de eerste contouren van een fonds. Deze notitie dient om een eerste beeld te geven van de mogelijkheden. Graag bespreken wij binnenkort de meer gedetailleerde invulling van het fonds.

2. Situatie

De aardbevingen in Groningen veroorzaken schade, overlast en een veiligheidsrisico voor de inwoners van de regio. Met een gezamenlijke inzet streven overheden naar een effectieve aanpak van de aardbevingsproblematiek. Het kabinet, de provincie Groningen, betrokken gemeenten en de NAM hebben op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over het programma 'Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen'. Onderdeel van het programma is het inrichten van een fonds voor de aanpak van achterstallig onderhoud van woningen. Het vertrouwen in een adequate aanpak van het totale probleem is gediend met concrete, zichtbare acties op korte termijn.

De volgende informatie hebben wij van het ministerie van EZ ontvangen:

Het belang van een fonds voor de aanpak van achterstallig onderhoud:

- Probleem: oponthoud bij de start van meerdere versterkingsprojecten en het oplossen van complexe schades.
- Naar schatting 10% van het woningbestand in het getroffen gebied is bouwkundig matig of zelfs in slechte staat. Een deel daarvan heeft een gebrek dat schadeherstel en/of bouwkundig versterken in de weg staat. De schatting is dat het 1750 gebouwen/woningen betreft in de periode 2015 – 2019 (350 per jaar). Hiervan zijn er 300 per jaar als complex te beschouwen.

- Door meer inspecties en de uitbreiding van het gebied stijgt het aantal gebouwen met een zwaar eigen gebrek (bouwval) met 2-5 per week op dit moment. De inschatting is dat er in 2015 tot 100 panden gesloopt moeten worden.
- Indien de eigenaar zelf het achterstallig onderhoud (deels) moet betalen zal dit vaak leiden tot financieringsproblemen. Er zal relatief vaak sprake zijn van bewoners die dit niet kunnen dragen.

Omschrijving achterstallig onderhoud:

Bij schadeherstel, inspecties of bouwkundig versterken kan geconstateerd worden dat er sprake is van gebreken aan de woning, die niet veroorzaakt worden door aardbevingen, maar door ondermeer ouderdom, gebruik, onoordeelkundige verbouwing van het pand in combinatie met het achterwege laten van regulier onderhoud.

Het wegwerken van achterstallig onderhoud in combinatie met het gelijktijdig herstel van schade en/of bouwkundig versterken kan synergievoordeel opleveren. Aangenomen wordt dat een eventueel synergievoordeel ten gunste van de eigenaar komt.

Mogelijkheid van het oprichten van een fonds ter bekostiging van achterstallig onderhoud

Als oplossing voor de hiervoor gesignaleerde financieringsproblematiek is het oprichten van een fonds in beeld, met als doel om het herstel van achterstallig onderhoud te financieren. Dit fonds kan revolverend van karakter worden.

3. Profiel SVn

SVn is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk. De deelnemers (overheden) zijn de inhoudelijk en bestuurlijk bepalende kracht. SVn treedt op als onafhankelijke financiële partner voor overheden. Wij stimuleren en faciliteren maatschappelijke ontwikkeling met de inzet van financiële instrumenten op het terrein van de woon- en leefomgeving.

De toegevoegde waarde van SVn is de ruime ervaring en expertise op het gebied van het beheren van (overheids)gelden, het uitvoeren van kredietbeoordelingen en het verstrekken en beheren van leningen aan particulieren en rechtspersonen (verenigingen, stichtingen en MKB-ondernemingen).

4. Contouren van een fonds voor de aanpak van achterstallig onderhoud

Hierna geven wij een indicatie van de contouren van een fonds. Wij hebben hiervoor de ontvangen informatie (schriftelijk en mondeling tijdens het gesprek van 8 juli jl.) gebruikt.

De doelgroep van het fonds wordt gevormd door particuliere woningeigenaren in het aardbevingsgebied.

Het doel is om door middel van 'zachte financiering' de woningeigenaren te stimuleren eventueel achterstallig onderhoud aan de woningen aan te (laten) pakken.

Uitgangspunt is om vanuit het fonds 2.000 – 3.000 financieringen te verstrekken.

Structuur fonds:

Contractpartner(s)	Nederlandse Aardolie Maatschappij / Ministerie van Economische Zaken
Soort fonds	Fonds op basis van de 'revolving fund' methodiek. Door aflossing komt het uitgeleende geld (+ eventuele rente) terug in het fonds en is op dat moment weer beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe leningen.
Funding	Nederlandse Aardolie Maatschappij

	Co-funding door het Rijk, de provincie en/of gemeenten is mogelijk.								
Structuur van het fonds Besturing	<p>SVn biedt 2 opties:</p> <p>1. In een overeenkomst worden de afspraken en de werkwijze vastgelegd. Het benodigde budget wordt (ineens of in tranches) gestort op een rekening-courant bij SVn. SVn geeft uitvoering aan de regeling.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Voordelen</th> <th>Nadelen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Het fonds kan snel operationeel zijn - Weinig complexiteit - Kosten lager dan bij optie 2 </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Geen eigen besturing </td> </tr> </tbody> </table> <p>2. Oprichting van een aparte entiteit, met eigen besturing.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Voordelen</th> <th>Nadelen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Eigen besturing van het fonds - Op zich staande entiteit geeft mogelijk duidelijkheid naar de markt </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Het duurt lang voordat het fonds operationeel kan zijn (oprichten entiteit, aanstellen bestuur, documentatie ontwerpen, mogelijk aanvragen vergunning, automatisering) - Kosten hoger dan bij optie 1 </td> </tr> </tbody> </table>	Voordelen	Nadelen	<ul style="list-style-type: none"> - Het fonds kan snel operationeel zijn - Weinig complexiteit - Kosten lager dan bij optie 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen eigen besturing 	Voordelen	Nadelen	<ul style="list-style-type: none"> - Eigen besturing van het fonds - Op zich staande entiteit geeft mogelijk duidelijkheid naar de markt 	<ul style="list-style-type: none"> - Het duurt lang voordat het fonds operationeel kan zijn (oprichten entiteit, aanstellen bestuur, documentatie ontwerpen, mogelijk aanvragen vergunning, automatisering) - Kosten hoger dan bij optie 1
Voordelen	Nadelen								
<ul style="list-style-type: none"> - Het fonds kan snel operationeel zijn - Weinig complexiteit - Kosten lager dan bij optie 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen eigen besturing 								
Voordelen	Nadelen								
<ul style="list-style-type: none"> - Eigen besturing van het fonds - Op zich staande entiteit geeft mogelijk duidelijkheid naar de markt 	<ul style="list-style-type: none"> - Het duurt lang voordat het fonds operationeel kan zijn (oprichten entiteit, aanstellen bestuur, documentatie ontwerpen, mogelijk aanvragen vergunning, automatisering) - Kosten hoger dan bij optie 1 								
Risico	Verstrekking van de leningen geschiedt door SVn voor rekening en risico van de funder(s) (optie 1) of van de entiteit (optie 2).								
Conditie leningen	<ul style="list-style-type: none"> • De leningen worden in beginsel renteloos verstrekt (maar elk gewenst rentepercentage kan worden gehanteerd). • Indien woningeigenaren de lasten van een lening (aflossing) niet kunnen dragen, worden slechts de lasten in rekening gebracht die zij wel kunnen dragen. Eventueel kan een lening renteloos en aflossingsvrij worden verstrekt. • NAM / EZ kan voorwaarden voor verstrekking van leningen bepalen (bijvoorbeeld maximaal bedrag, regio, maatregelen, maximale looptijd). 								
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • SVn Stimuleringslening • SVn Maatwerklening 								
Klantproces	n.t.b.								
Kosten fondsmanager	n.t.b.								

5. In te zetten financieringsinstrumenten

Voor de financiering van achterstallig onderhoud kunnen 2 bestaande leningvarianten van SVn worden ingezet. Beide instrumenten zijn dermate flexibel dat de wensen van NAM / EZ ingevuld kunnen worden. Hierna volgt van beide producten een korte beschrijving en een opsomming van de belangrijkste kenmerken. Wij hebben hierbij aangegeven op welke punten NAM / EZ keuzemogelijkheden heeft.

Kenmerken SVn Stimuleringslening:

De Stimuleringslening is een laagrentende of renteloze lening die door overheden (deelnemers) aan derden wordt verstrekt uit een door SVn beheerd revolverend fonds. De Stimuleringslening biedt overheden een financieringsoplossing voor woningmarktvragestukken, stedelijke vernieuwing en wijkaanpak.

De deelnemer kan uit dit fonds leningen laten verstrekken aan particuliere eigenaren, stichtingen, bedrijven, Vereniging van Eigenaren en woningcorporaties. De Stimuleringslening is een zogenoemde zachte, laagrentende lening. Hiermee worden aanvragers gestimuleerd om te investeren in een beter woon- en leefklimaat. De deelnemer kan zelf bepalen wie in aanmerking kan komen voor een Stimuleringslening en voor welk doel deze lening wordt ingezet. Doordat de lening revolverend is, vloeien rente en aflossing terug in het fonds, zodat dit geld weer voor nieuwe leningen kan worden ingezet.

Vertrekking:	Op aanwijzing van de NAM / EZ / gemeente (n.t.b.), voor zover voldoende budget aanwezig is in het revolving fund.
Bedrag (hoofdsom) van de lening:	Door NAM / EZ kan een maximum bedrag worden vastgesteld.
Looptijd:	Door NAM / EZ kan een maximale looptijd worden vastgesteld. Af te stemmen op de aard en de omvang van de investering. Maximaal 30 jaar.
Rentepercentage:	Door NAM / EZ kan een rentepercentage worden vastgesteld.
Rentevastheid:	De rente is gedurende de gehele looptijd vast.
Betaling van rente en aflossing:	De lening moet op basis van maandannuïteiten worden afgelost in maandelijkse termijnen, steeds te voldoen per einde van de maand. Automatische incasso is verplicht.
Vervroegde aflossing:	Te allen tijd mag boetevrij worden afgelost.
Algehele aflossing:	De lening dient altijd bij verkoop van de woning te worden afgelost.
Afsluitkosten:	<ul style="list-style-type: none"> Op dit moment 1,5% over de hoofdsom van de lening. Vanaf 1 januari 2016 zal worden gewerkt met een vast bedrag voor afsluitkosten. Kosten bouwkrediet 0,5% (minimum € 70,-, maximum € 550,-).
Zekerheden:	Hypotheek, waarbij zo nodig genoeg wordt genomen met een 2 ^e of 3 ^e hypotheek.
Krediettoets:	De krediettoets wordt door SVn uitgevoerd (GHF, BKR, EVA, VIS, SFH)

Kenmerken SVn Maatwerklening:

De Maatwerklening is een laagrentende of renteloze lening die door overheden (deelnemers) aan derden wordt verstrekt uit een door SVn beheerd revolverend fonds. De Maatwerklening stelt eigenaar/bewoners in staat om, zonder financiële draagkracht of met beperkte financiële draagkracht, toch te investeren in hun woning of te participeren in een collectief renovatieproces. Er wordt een passend betalingsschema aangeboden, zodat de noodzakelijke investering toch kan worden gedaan. Periodiek wordt op basis van een inkomenstoets de hoogte van de rente en aflossing voor een volgende periode vastgesteld. De deelnemer kan zelf bepalen wie in aanmerking kan komen voor een Maatwerklening en voor welk doel deze lening wordt ingezet. Doordat de lening revolverend is, vloeien rente en aflossing terug in het fonds, zodat dit geld weer voor nieuwe leningen kan worden ingezet.

Vertrekking:	Op aanwijzing van de NAM / gemeente (n.t.b.), voor zover voldoende budget aanwezig is in het revolving fund.
Bedrag (hoofdsom) van de lening:	Door initiatiefnemers kan een maximum bedrag worden vastgesteld.
Looptijd:	Door initiatiefnemers kan een maximale looptijd worden vastgesteld. Af te stemmen op de aard en de omvang van de investering. Maximaal 30 jaar.
Rentepercentage:	<ul style="list-style-type: none"> Door NAM / EZ kan een rentepercentage worden vastgesteld.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uit de aanvangstoets Maatwerklening blijkt de maandtermijn voor de eerste 3 jaren. Deze termijn kan bestaan uit rente, rente en aflossing, of in het geheel geen maandtermijn. • Uiterlijk twee maanden voor afloop van het 3e, 6e, 10e en 15e jaar kan de aanvrager een draagkrachthertoetsing aanvragen op basis van een brief die hij van SVn drie maanden voor afloop van het 3e, 6e, 10e en 15e jaar ontvangt. • Indien uit deze draagkrachthertoetsing(en) blijkt dat er geen (stijging van) financiële draagkracht is, blijft de maandlast zoals bij aanvang bepaald. • Indien er sprake is van enige draagkracht wordt de rente door SVn aangepast op basis van de uitvoeringsregels Maatwerklening en gelijkgesteld aan de beschikbare financieringsruimte. • Indien na 15 jaar de volledige rente voor de lening nog niet kan worden betaald, wordt het rentepercentage vastgesteld op basis van de beschikbare financiële draagkracht.
Aflossing	<ul style="list-style-type: none"> • Indien er sprake is van enige draagkracht wordt de financieringslast, en de hierop gebaseerde maandelijkse betaling, gedurende de eerstkomende periode door SVn aangepast op basis van de uitvoeringsregels en gelijkgesteld aan de beschikbare financieringsruimte. • Op het moment dat de maandannuïteit volledig is bereikt, is hertoetsen niet meer mogelijk. • Indien na 15 jaar de maandannuïteit nog niet volledig bereikt is, blijft de op dat moment vastgestelde maandtermijn voor de rest van de looptijd ongewijzigd. • Bij verkoop wordt de restantschuld in zijn geheel afgelost • Een eventuele restantschuld wordt op einde looptijd in één keer volledig afgelost.
Rentevastheid:	De rente is gedurende de gehele looptijd vast.
Betaling van rente en aflossing:	De lening moet op basis van maandannuïteiten worden afgelost in maandelijkse termijnen, steeds te voldoen per einde van de maand. Automatische incasso is verplicht.
Vervroegde aflossing:	Te allen tijd mag boetevrij worden afgelost.
Afsluitkosten:	<ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment 1,5% over de hoofdsom van de lening. Vanaf 1 januari 2016 zal worden gewerkt met een vast bedrag voor afsluitkosten. • Kosten bouwkrediet 0,5% (minimum € 70,-, maximum € 550,-).
Zekerheden:	Hypotheek, waarbij zo nodig genoeg wordt genomen met een 2 ^e of 3 ^e hypotheek.
Krediettoets:	De krediettoets wordt door SVn uitgevoerd (GHF, BKR, EVA, VIS, SFH)

Wij vertrouwen erop u instrumenten te kunnen bieden, met behulp waarvan u concrete, zichtbare acties kunt starten in het aardbevingsgebied. Zoals eerder aangegeven, dient deze notitie om een eerste beeld te geven van de mogelijkheden van een fonds. Wij bespreken graag met u de meer gedetailleerde invulling hiervan.